

Spis treści

Wprowadzenie	7
1. Uwarunkowania prawne psychologicznych badań kierowców	13
1.1. Ustawa o kierujących pojazdami	14
1.1.1. Badania kierowców i kandydatów na kierowców	16
1.1.2. Badanie instruktorów i egzaminatorów oraz kandydatów na te stanowiska.....	17
1.1.3. Badanie kierowców pojazdów uprzywilejowanych i przewożących wartości pieniężne	18
1.1.4. Badanie sprawców wypadków drogowych.....	19
1.1.5. Badanie kierowców, ze względu na popełnianie wykroczeń lub przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w ruchu drogowym	19
1.2. Ustawa o transporcie drogowym	20
1.3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie badań psychologicznych osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami, kierowców oraz osób wykonujących pracę na stanowisku kierowcy	21
1.4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie kursu reedukacyjnego w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii oraz szczegółowych warunków i trybu kierowania na badania lekarskie lub badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu.....	25
2. Standardy przeprowadzania badań psychologicznych.....	33
2.1. Określanie celu badania.....	33
2.2. Zróżnicowanie procedur diagnostycznych ze względu na rodzaj i cel badania	36
2.2.1. Badania psychologiczne kierowców wstępne i okresowe	36
2.2.2. Badania psychologiczne kierowców z grup szczególnego ryzyka.....	43
2.3. Kryteria psychometryczne dla testów i urządzeń.....	46
2.3.1. Wprowadzenie	46
2.3.2. Czym jest test psychologiczny i jakie warunki powinien spełniać.....	47
2.3.3. Precyzja pomiaru i rzetelność	50
2.3.4. Trafność	56
2.3.5. Standaryzacja i obiektywność	60
2.3.6. Normalizacja.....	63
2.3.7. Podsumowanie.....	66
2.4. Etyczne problemy badania psychologicznego.....	67
2.4.1. Profesjonalna postawa	68
2.4.2. Przebieg badania i orzekania	73
2.4.3. Wynik badania.....	78
2.4.4. Specyficzne zagadnienia związane z wykonywaniem pracy psychologa transportu	80
2.4.5. Uwagi końcowe	84
3. Metody swobodne wykorzystywane w psychologicznych badaniach kierowców	87
3.1. Wywiad psychologiczny	87
3.1.1. Zasady prowadzenia wywiadu	87
3.1.2. Część pierwsza (ustrukturowana) wywiadu - zbieranie standardowych danych	88
3.1.3. Część druga wywiadu - ukierunkowana weryfikacja hipotez diagnostycznych.....	91

3.2. Obserwacja psychologiczna	101
4. Obszary funkcjonowania kierowcy podlegające ocenie.....	105
4.1. Procesy poznawcze i funkcje intelektualne.....	105
4.1.1. Rozumienie	107
4.1.2. Antycypacja.....	113
4.1.3. Spostrzeganie i uwaga	115
4.1.4. Wskazówki do wywiadu.....	121
4.2. Osobowość	123
4.2.1. Metody badania osobowości i jej składowych.....	125
4.2.2. Temperament i jego wpływ na radzenie sobie w sytuacjach trudnych	133
4.2.3. Dojrzałość społeczna i emocjonalna.....	147
4.2.4. Stres i radzenie sobie.....	161
4.3. Sprawność psychomotoryczna	175
4.3.1. Szybkość i adekwatność reakcji.....	175
4.3.2. Koordynacja wzrokowo-ruchowa.....	181
5. Prowadzenie diagnozy psychologicznej wybranych grup kierujących pojazdami	189
5.1. Kierujący pod wpływem alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu (w tym cechy osobowości mające wpływ na powstrzymanie się od prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu lub innego środka).....	193
5.2. Sprawcy wypadków drogowych - Zaburzenia emocjonalne pourazowe	202
5.3. Kierowcy, którzy przekroczyli limit punktów karnych	207
5.4. Osoby wykonujące zawód kierowcy	210
5.5. Instruktorzy, egzaminatorzy.....	213
5.6. Kierowcy pojazdów uprzywilejowanych w ruchu.....	216
5.7. Kierowcy z niepełnosprawnością ruchową	221
6. Dobór metod, wskazania i przeciwwskazania do kierowania pojazdem / pracy na stanowisku kierowcy.....	231
6.1. Dobór metod w zależności od dobroci psychometrycznej	231
6.2. Zalecane metody i techniki diagnostyczne	250
6.3. Przeciwwskazania do kierowania pojazdem, wykonywania pracy na stanowisku kierowcy, wykonywania czynności instruktora, egzaminatora..	254
Bibliografia	265